

Онлине сексуално искоришћавање дјеце: Савјети за заштиту

Проведите квалитетно вријеме са својом дјецом

Мала дјеца не би се требала ослањати на екране да би се играла. Избјегавајте коришћење екрана и предложите игре, играчке и активности које ће пробудити сва њихова осјетила. Никад им немојте давати уређаје/екране да бисте их умирили! Ако сте одлучили допустити коришћење екрана/уређаја, поставите основна правила и никада не остављајте дијете само с уређајем повезаним на Интернет. Најбољи начин за рану интервенцију је играње са дјецом онлине како бисте могли подијелити своје вриједности и очекивања. Подијелите своја правила са пријатељима. Увијек је боље кад се родитељи пријатеља вашег дјетета договоре око неких основних правила.

Будите примјер својој дјечи

Ограничите властито вријеме коришћења уређаја када су дјеца у близини. Поштујте приватност своје дјеце и прво затражите њихово допуштење за фотографисање и дијељење њихових фотографија. Замолите школу и остале да затраже допуштење прије снимања и дијељења слика ваше дјеце.

Провјерите подешавања приватности на друштвеним мрежама и у апликацијама да бисте заштитили своје слике и имајте на уму да сликање голе дјеце увијек представља ризик. Не заборавите да ажурирате све своје уређаје и апликације, а затим поново провјерите подешавања приватности. Користите поклопце за веб камере да бисте прекрили камере на екранима/уређајима када их не користите. И користите Интернет да потражите још савјета о дигиталном родитељству!

Разговарајте са својом дјецом и побрините се да и она могу да разговарају са вама

Објасните деци млађој од 8 година да су премлада да би самостално користила уређаје/екране, јер могу бити опасни. Поставите јасна правила, укључујући и правило да морају увијек питати прије употребе уређаја/екрана.

Изградите однос повјерење са својом дјецом тако да се обрате вама ако им је потребна помоћ. Ако вам кажу да су прекршили правила или им је неко нешто учинио, будите мирни и умирите их. Ако дјеца вјерују да ћете бити веома узнемирени, посрамљени или тужни, мања је вјероватноћа да ће своје бриге подијелити с вама. Ваша дјеца би се увијек требала осјећати сигурно да звиждаљком позову баш вас.

Објасните вриједност приватности

Реците својој деци да њихово тијело и слика припадају њима. Имају право да кажу не пољупцима, додирима и сликама. Никада не обавезујте дијете да прихвати слику. Реците им да никада не сликају своје приватне дијелове и да то никада не дозволе другима. Осигурајте и да ваша дјеца поштују приватност других.

Реците им да екрани могу красти слике

Реците својој дјечи да када уређаји/екрани сликају, слике могу бити послане свуда и може их видјети много, много људи, чак и људи које не познају.

Постоје људи који се понашају као Многомоји у причи: краду слике дјеце и могу бити врло зли. Објасните зашто покривате камере на уређајима/екранима.

Због тога је боље да траже вашу дозволу прије него што дозволе некоме да их слика. Можете да помогнете вашем дјетету да направи списак људи који их могу снимати. Искористите прилику да инсистирате: нико их не смије снимати голе или како показују приватне дијелове тијела.

Пронађите више информација!

Дечји капацитет се развија и његове потребе и компетенције се мијењају у зависности од његове зрелости и личности. Остали параметри (попут рањивости, инвалидитета или преокрета у њиховом животу) такође могу имати важан утицај на отпорност дјетета на могуће нанесену штету и његову способност да разумије и избјегне ризик.

У Савјету Европе радимо са владама, организацијама и компанијама како бисмо максимизирали користи информацијских и комуникацијских технологија за дјецу и умањили њихове ризике, оснажили дјецу и заштитили их.

За дјецу и адолесценте

Правило о доњем вешу: Кико и рука

Видео и брошура “Реците некоме у кога имате повјерења”

Видео и брошура “Значи ово је сексуално искориштавање?”

Летак “Научите о својим правилима у дигиталном окружењу”

За одрасле

“Родитељство у дигиталном добу - позитивне стратегије родитељства за различите сценарије”

„Родитељство у дигиталном добу“ - Родитељске смјернице за заштиту дјеце од онлине сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања

„Заштита дјеце на Интернету: 6 кратких видео снимака Елизабетх Миловидов“

„Два клика напријед и један клик уназад: Извјештај о дјечи са сметњама у развоју у дигиталном окружењу“

„Приручник за Интернет писменост“

